

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

PIK XLVI. Ч. 282. Джерзі Ситі, Н. Дж., понеділок, 5-го грудня 1938.

No. 282. Jersey City, N. J., Monday, December 5, 1938.

VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“ ВЕргон 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕргон 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

БОРА ПРОТИ НАДМІРНИХ СИЛ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Довголітній сенатор Бора, що відіграв в конгресі, в заграничних справах, важну роль, публично заявив, що він є проти того, щоб збільшувати силу президента до тієї міри, щоб він міг сам виповідати війну якійсь іншій нації. А до того йде, говорив Бора. Коли урядові кола дали будуть прямувати до збільшення сили президента, то Бора прилюдно заявиться за загальне голосування в справі війни, яке то голосування хотів узаконити конгресмен Лудлов.

КІНЕЦЬ ОДНОЇ НАДЗЕМНОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.

НЬО ЙОРК. — Проживши 60 літ, надземна залізниця на шостій евені в Нью Йорку доживає останні дні свого життя. Офіційно вона вже згинула. Бо заряд міста вже достав всі потрібні документи, щоб приступити до її розбору. Розбір зачнетесь цього тижня. Пасажирський рух уже припинили минулої неділі. Колись та залізниця була гордошами Нью Йорку і чудом техніки. Перші паровози були опалювані деревом. Вони робили чимало диму і галасу, а проте ньюйорчани з подивом гляділи на свої технічні удіпшення. Пізніше підземні залізничі почали робити велику конкуренцію надземним залізничам. Перші давали крашу обслугу, а також не робили стільки галасу. На надземній залізничі ньюйорчани почали дивитися з презирством і вкінці вважали їх за „закалу“ міста. Тепер прийшов кінець одній такій „закалі“, а ще осяється крім неї три. 600 робітників, що працювали на надземній залізничі шостої евені, страять працю. Вони „пикетували“ ньюйорський магістрат і закидали йому, що руйнуючи залізницю, він руйнує життя шістьсот робітників. Магістрат обіцяв їм знайти іншу працю.

РЕПУБЛІКАНЦІ В КОНГРЕСІ СТАЮТЬ „ЛІБЕРАЛЬНИМИ“.

ВАШИНГТОН. — Тертя в Республіканській Партії йде далі. Змагаються в ній крайньо консервативні елементи і поступові. Група тих республіканців, що є вибрана до конгресу, заявила, що вона буде держатися поступової політики і буде підтримувати поступове законодавство. Та група також заявила, що вона, а не національний комітет Республіканської Партії, надаватиме тон республіканській політиці.

ІДЕН ПОБАЧИТЬСЯ З РУЗВЕЛТОМ.

ВАШИНГТОН. — Бувший міністер заграничних справ Англії, Антоні Іден, що тепер вибирається до Америки з відчитами, вніс через англійського амбасадора у Вашингтоні прохання до президента Рузвелта, щоб той прийняв його на побачення. В Нью Йорку посадики Ля Гвардія творить з найпереводіших одиниць гостинний комітет, що привітає Ідена.

ПРОВІРЮЄ СУДОВІ РЕЕСТРИ.

НЬО ЙОРК. — Спеціальний прокуратор Еймен звелів сконфіскувати судові реестри шістьох судів у Брукліні, щоби перевірити, чи в поступованні згаданих судів не було яких судових неправильностей. Цей учинок Еймена викликав у судових колах велике вражіння, бо досі ніколи такого не бувало.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ В ОБОРОНІ ГЕН. ФРАНКА.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — Під наглядом кардинала Догертія скликано в Філадельфії велике віче, на яке прибуло 4,000 людей. Віче мало на цілі морально підтримати ген. Франка. Бесідники говорили, що ген. Франко бореться за християнство проти атеїзму і комунізму, а ця справа обходить нас усіх. Привітні рішили підтримувати ген. Франка.

РАБІН ГОВОРИТЬ, ЩО „ПРАВДА ПЕРЕМОЖЕ“.

НЬО ЙОРК. — В місцевій синагоді рабін Юда Шахтель виголосив проповідь, у якій сказав, що правда переможе над демагогами, хто вони не були: політики, священники, пастори чи рабіни. Ці слова він звертав на адресу священника Кагліна, який через радіо закинув жидам, що вони підтримують комунізм, а також сказав, що жиди, коли йде про їх справу, то вміють сьгати про оборону до найвищих код, але самі не дуже симпатизують із терплячими меншостями інших народів.

РЕНТГЕНОВІ ПРОВІРКИ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

НЬО ЙОРК. — Заряд міста Нью Йорку сказав, що всі робітники, котрі знаходяться на удержанні міста, дистанут безплатно провірку рентгеновими проміннями, чи часом вони не мають схлонности до сухіт. Ті особи, що покажуть найменші позначки цієї недуги, дистанут спеціальну опіку від міста. В той спосіб місто хоче причинитись до загального медичного наступу на ту недугу.

ПРЕМ'ЄРІВ УНОЧОК ДИВИТЬСЯ.

Маленький Джеймс Ллойд, учунок англійського прем'єра Невілла Чемберлена, стоїть у Джеймс Парку в Лондоні і дивиться з великим зацікавленням на вартівника перед королівською Палатою Бокінгема. Хлопчина є син Стефанії Ллойд, дочки прем'єра.

КОЛЬОНІЗАЦІЯ В БРАЗИЛІЇ ЗА НОВИМ ЗАКОНОМ.

В Сан-Павлі переводиться кольонізація згідно з вимогами нового закону. В Нуклео Барон де Антоніна скольонізовано великі обшари землі, на якій осіло 15 ріжних національностей. Найсильніша чужинська група сягає заледви 4 на сто кольоністів одної національності. Вся ця вавилонська маса так перемішана між собою, що процес асиміляції поступатиме милевими кроками.

ЗЛОВЖИВАННЯ НА КВОТУ. 700,000 ЗЛ.

В окружнім суді в Сосніви зачався процес за зловживання на шкоду ПКП в рр. 1924—1934 на квоту понад 700,000 зл. До відповідальности потягнули 16 осіб; між ними — начальник відділу, доріг у Зомбковіцях О. Германа, завідала відтинка Варшава — Головна Врублевського, 9 інших функціонерів П. К. П., чотирьох промисловців з Варшави й одного купця з Гірничої Домброви.

ПАДАЮЧА ГАЛУЗЬ УБИЛА ХЛОПЦА.

Підчас бурі в лісі галузь, що впала обірвана з дерева, вдарила в голову 10-літнього Дмитра Кухарчука з Гільська коло Ліська так сильно, що вбила його на місці.

ІНВАЗІЯ ЩУРІВ.

В Боканові (Парана) появилися великі стада щурів, які стали справжньою катастрофою для цієї околиці. Шкоди, заподіяні ними хліборобам, великі. Майже всі засіви понищені. Таке саме нещастя навідало ту саму смугу в 1919 році. Населення цієї області звернулося до уряду по поміч у боротьбі зо шкідниками.

ЧИСЛО ЕМІГРАНТІВ ДО БРАЗИЛІЇ ЗМЕНШУЄТЬСЯ.

Недавно проголошена статистика виказала, що в 1937 р. приїхали до Бразилії 62,537 емігрантів, а виїхали 64,132.

ЯК ПРОПАГУЮТЬ Т. ЗВ. СОВЕТСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ.

Управа советської державної фабрики грамофонових плит хопилась оригінального засобу т. зв. советського патріотизму. Отже на грамофонові плити нагнали патріотичні промови командантів і воєвків советської армії на Далякому Сході, які брали участь на советсько-манджурських кордоні під Чанкуфен. Плиты з такими промовами примусово вникають усім робітничим класам і селянським колективам. Комуністична партія видала доручення, щоб ці плити грали підчас усіх агітаційних зборів і підчас перерв в усіх театрах та кінах.

БАНДИТ ЗАСТРІЛИВСЯ.

Пострах околиць Варшави, бандит Вацлав Тацяк, окружений поліцією в Міхаліні, покінчив з життям. Тацяк недавно застрівлений постерункового Чайковського, а опісля в Сулейві замордував жінку лікаря Щербінського. Підчас погоні бандита постріляла поліція в лівий бік, але хоч бандит був тяжко ранений, він так втік. Ніччю на 26-го жовтня поліція донала його в опущеній віллі в Міхаліні й окружила його схоков. На те Тацяк попросив, щоб дозволили йому написати прощальний лист, бо має намір покінчити з життям. Справді незабаром бандит застрівся. В руки поліції впав його товариш, 26-літній С. Дембко.

ПРИВІДКА БУДОВА НОВОЇ ЗАЛІЗНИЦІ НА СИБІРІ.

Советська влада намагається якнайшвидше запевнити собі свободу рухів на Сибірі. Тому будують нову транссибірську залізницю на північній Сибірі, відтинок якої, Томск—Айсіно, передано вже до вжитку. Томск має тепер получення з Анжеро—Людзинськом, що є вузловою стацією нової транссибірської залізничі. Будова залізничі у північних районах Сибіру дає змогу Советам використати сибірські ріки, як комунікаційні шляхи з північною морською дорогою.

ЧЕТВЕРТИЙ ЩОДО ВЕЛИЧИННИ ДІАМАНТ У СВІТІ.

Недавно знайшли в Бразилії діамант, четвертий щодо величинни у світі. Той діамант назвали в честь президента бразилійської республіки „Варгас“. Перед кількома днями той дорожчий камінь продали одній із голандських фірм за мільон гульденів. Діамант привезли до Амстердаму й там ошліфують його найкращі мистці-шліфарі. Якщо йде про величину, то зо своєю вагою 600 каратів займає той діамант четверте місце у світі.

Перше місце займає діамант „Кулінан“, який перед ошліфуванням важив 3,025 каратів. Його знайшли у Трансвалі у в 1907 р. подарували його королеві Едвардові VII. Підчас коронації Юрія VI. „Кулінан“ був найкращим діамантом у королівській короні.

Діамантом другої величинни є „Ексцельсіор“, який важить 969 каратів. Його знайшли в голандській кольонії Полудневої Африки. Він теж знаходиться в англійській скарбниці.

На третьому місці стоїть „Когінор“, який важить 800 каратів. І той діамант знаходиться в англійській королівській скарбниці. Його купила при кінці минулого століття королева Вікторія.

ВУЖ ПРОКОВТНУВ ВУЖА.

В лордонському зоологічному музеї трапилося недавнє дивна подія, що кобра-самець проковтнув малюшу меншу самчицю-кобру.

Кілька літ тому Лондон переживав уже таку сензацію. Тоді йшло про інші „королівські“ вужі. Тоді теж вуж хотів проковтнути свою самчицю, але перешкодив йому в цьому бенкеті сторож, який вирвав майже в останній хвилині вужа його жертву з пащі. Жертва нападу не потерпіла на цьому нічого, бо вже 10 хв. пізніше з найкращим апетитом проковтнула два шурі.

В недавньому лондонському випадку інтервенція сторожа не багато помогла би, бо кобри мають зуби закривлені до нутра, так, що вирвати кобрі жертву з рота майже неможливо.

ПРОБИВ НОЖЕМ НОВОЖЕНЦЯ.

У Луках коло Коросна підчас весілля зчинилися бійка між О. Якубасом і молодим, що женився з О. Галушкою Якубас вхопив за ніж зо стола й на очах молодої пробив ножем новоженця. Він помер на місці. Вбивника арештували.

НЕМА НАПАДІВ НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

ПРАГА. — Американський кореспондент подає, що від тижня нічого не чути про непокоєння людности Карпатської України з боку терористичних ватаг, висланих з Польщі. З цього він заключає, що Польща правдоподібно вже залишить Карпатську Україну в спокої.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ.

ПРАГА. — Нововибраний президент держави, Еміль Гаха, оголосив амністію для політичних в'язнів. Амністія не відноситься до шпигунів і жовніврів, що покинули ряди чеської армії перед днем 7 жовтня б. р.

ПОШАНУВАВ МАСАРИКА.

ПРАГА. — Президент Гаха зложив вінок на гробі Томи Масарика. Кажуть, що тим чином хотів він відповісти тим крайнім елементам, що, як відомо, зачали останніми часами виступати дуже гостро проти політики першого президента давньої Чехословаччини і її творця, усуваючи його бюсти з публичних місць.

РУМУНІЯ В СТРАХУ.

БУКАРЕШТ. — Урядова газета виясняє вбивство Кодреану і 13 провідників „Залізної Гвардії“ тим, що ці фашисти ширили-неспокій у краю, а Румунія не може бути тепер ослаблена, бо Мадярщина готова кожної хвилини напасти на Семигорія, щоб його відібрати. Смигрод дістала Румунія по світовій війні як одну з нагород за те, що була з альянтами.

БУДУЧЧИНА ПЕВНА, КАЖЕ ГІТЛЕР.

РАЙХЕНБЕРГ. — З приводу того, що Судетський Край вибирає перший раз своїх представників до німецького парламенту, виголосив канцлер Гітлер передвисторчу промову. В ній підкреслив, що нацизм числить тільки на молодь, а німецька молодь виховується в цілком іншій дусі, ніж старше покоління, що все ще нарікає і незадоволене. Та старе скоро вимре, а молоде глядітиме на німецький нарід як на одну сильну цілість, якої не розібе ніяка сила.

Відродили Німеччину.

Далі Гітлер говорив, що нацистам удалось об'єднати цілу націю, себто, що вони здобули те, чого не могли осягнути монархісти, марксисты чи політичний клерикалізм. Німецька монархія, говорив Гітлер, була державою князів, а нацистична Німеччина є державою німецького народу.

Продукція — на першім місці.

Друкуючи паперові гроші, говорив Гітлер, може кожний ідіот, та нацисти розбудовують край на підставі чотирілітнього господарського плану, в якого основу положена щораз зростаюча продукція.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ.

РИМ. — Французький амбасадор Понсе заявив італійському міністрові заграничних справ, Чіанові, що це нечувана річ, щоб у палаті послів можна було домагатися землі, що є власністю чужої держави. Цей протест Понсе відносився до тієї сцени, до якої він приглядався в італійській палаті послів, коли то посли домагалися для Італії французького Тунісу в Африці, а далі Ніції і Савой.

ГОТОВІ ДО ВІЙНИ З ФРАНЦІЄЮ.

РИМ. — Вірджініо Гайда, провідний фашистський редактор і речник уряду, пише в „Джорнале д'Італія“, що ввесь італійський нарід попирає домагання італійського уряду і готов постійати за ті домагання навіть у такий спосіб, що піде війною проти Франції.

РІБЕНТРОП ІДЕ ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Німецький міністер заграничних справ, Рібентроп, їде до Парижу, щоб там підписати угоду, що вже не буде ніякої війни між Францією і Німеччиною.

ДВА БІЛІОНИ НА АРМІЮ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Польський уряд предложив соймові проект закону, який признає на видатки оборони Польщі суму двох біліонів злотих. Та великанська сума має бути вжита на військові потреби в часі від 1. квітня 1939 року до 31. березня 1942 р. Очевидно, що ті гроші є тільки на надзвичайні військові видатки. Бо інші є обняті звичайним бюджетом. У зв'язку з тим треба надіятись ухвалення нових податкових тягарів.

МАЄТКИ МАСОНСЬКИХ ЛЬОЖ.

ВАРШАВА. — У Польщі закрито 18 масонських льож. Їх маєток перейде до державного скарбу. Мусить він бути великий, коли, як подають часописи, маєток двох жидівських льож, у Варшаві й у Львові, виносить біля двох мільонів злотих.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. "Сво-ода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

"...ОТ ЛАП ГЕРМАНИИ"

Московщина в Америці зраділа, що Варшава помирилася з Москвою і вернулася назад до „слов'янства“, а відвернулася від „германства“. Політичний і економічний зв'язок між Советами і Польщею токують собі так, що тепер Польща вже зрозуміла, що її лучать з Московщиною спільні інтереси. Такий зворот уважають дуже розумним політичним кроком Польщі, бо тепер вона зможе „плечо к плечу с Росією“ боронити правобережну і лівобережну Україну „от лап Германиї“. Ось так точно пише шікаговський московський щоденник „Рассвет“ з 30. листопада б. р. І радіє, що таким чином буде вбита „гітлерівська ідея Великої України“.

В подібний спосіб пише про ту саму справу і польська преса в Америці. І вона, так як і московська газета, бажалаб, „добра“ Україні й українському народові. І з цієї причини є також проти — „гітлерівської Великої України“.

Ось так думають „великі слов'яни“. І так рятують „слов'янський“ український нарід перед „германством“. Беруться до купи, щоб не дати змоги повстати „гітлерівській Великій Україні“. Добре. Виходить, що Москва і Варшава, як великі ідеалісти і культурники та великі слов'яни, не можуть дивитися спокійно на те, щоб Гітлер забрав український нарід у неволю. Чудесно! Якби так було, то Москва і Варшава були б у серці кожного українця й кожної українки ясним сонцем і небом. А за життя такого москаля і поляка, що так думає і відчуває, не один українець віддав би зараз своє життя. І ми також схилили б голову перед кожною московскою і польською газетою, яка писала б у тому змісті. Та біда, що тут є одно мале „але“. А є тому, що всі ті московські й польські газети і люди не виявляють чесно й відверто своєї думки щодо того, що український нарід іще перед Гітлером бажав Великої України і за неї борювався та гинув. Або, чи такої Великої України не домагались і українці в Америці ще тоді, коли ніхто не знав, чи Гітлер існує на світі? І чи не треба виразно сказати, чи належить українському 45-мільоновому народові мати Велику Україну? І вяснити, чи український нарід, з боязни, що може впасти в „германські лапи“, має далі спокійно зносити ярмо московське, польське чи румунське й усякі польські „пацифікації“ чи советські винищення нашого народу мільонами при допомозі голоду, як засобу політичної боротьби?

Ніхто з тих великих „слов'ян“ не дає і не дасть на те гідної відповіді. Бо всі вони облудники. Лякають світ і український нарід „гітлерівським яром“ тільки на те, щоб могли далі держати десятки мільонів українського народу в своїй страшній неволі. Покинув український нарід не в „лабетах Німеччини“. І не думає бути. Так, як і не думає оставитися в „лабетах слов'ян“ — москалів і поляків.

3 ЖИТТЯ В СОВЕТАХ

(Витяги з пресових звітів).

Українське мистецтво і воєни народу. „Вісті“ з 24. 10. подають, що в управлінні мистецтва в Україні сиділи вороги, які намагалися підміняти соціалістичний реалізм контрреволюційним формалізмом - бойчукізмом (від мистця Бойчука). Тепер мають створити в Україні спілку художників УРСР.

При тій нагоді „Вісті“ подають, що музей українського народного мистецтва закрили уже два роки. В його приміщенні влаштовують різні вистави.

Ремонт тракторів. „Вісті“ з 24. 10. пишуть, що в кам'янець-подільській області не ремонтують тракторів. МТС і майстерні до ремонту не готові. В Старокочетові майстерня затікає дощем. В Острополі нема в майстерні палива, запасних частин, гільз, поршнів, підшипників, циліндрів і т. п. Інструментів бракує всюди. Іх, як є, розкрадають. Бракує гуми, наждачного паперу для шліфування валів. Початок ремонту визначено на початок жовтня.

Вороги в комсомолі. „Комуніст“ з 24. 10. подає з приводу виборів комсомолу, що „жаглогідний купці негідників не вдалось чі не вдалось зупинити побідоносний рух країни вперед та звернути молодю зо шляху комунізму“.

Значить, іще й тепер по чистці є вороги в комсомолі та в загальній Україні.

Народне здоров'я. „Известия“ з 3. 10. подають, що дотепер багато лікарських участків на селі відкрито лише формально, бо в них нема лікарів. У цілому СССР таких участків є 2,500, з того в Україні 338, в Білорусі 234, в Грузії 199 і т. д.

Життя навчили. „Известия“ з 3. 10. пишуть, що в Москві передумують над уведенням в сільське господарство правильних сівооборотів. Вертаються до старого способу. Всі дотеперішні способи, придумані більшовиками, показались недостатніми. Напр. у засушливих околицях викинуто засівні проса і сіяно пшеницю. Тепер вертаються назад до проса через сталі неврожаї.

Запроєктовано значне зменшення засівів збіжжя і збільшення засівів трав для скоту.

Вороги в сільському господарстві. „Правда“ з 28. 8. доносить, що в 22 районах винищюкої області зареєстрували в першому кварталі 1938 року 823 випадки порушення колхозного статуту в формі розстрілу колхозного майна, знищення вартості трудовиди, безвідповідального розпорядження колхозним добром і т. п.

Комунізм в Україні. „Правда“ з 28. 8. каже, що в Україні від листопада 1936 р. до початку 1938 р. прийнято в партію 4,018 чоловіків, а в кандидати 3,432. За 6 місяців 1938 року прийнято в партію 8,147 чоловіків, а в кандидати 13,714. В Україні не вишколюється 14,338 кандидатів у партію, особливо в областях дніпропетровській,

переправі через Ваг, в якій вачувала у смерті невинної дівчини жорстоку вдову. Мали її ув'язнити, та вона, кличучи імя Маргіти, вибігла на скелю і скочила до води в тому самому місці.

Через Врутки дістанеться мандаринки у турчанську долину, окружену з трьох боків високими скельними горами, з яких головно Татри виглядають величаво, коли вчасно весною або пізно осінню криє їх блискучо-білий сніг, а долиною вони покриті темно-зеленими смереками та карловатою сосиною. Милу від Вруток лежить місто Турчанський Святий Мартин, столиця комітату і духової столиці всієї Словаччини. Переказ каже, що Турчанська долина (над рікою Турець, яка впадає до Вагу під Врутками), була колись озером. В озері жила Біла Панна. Князь Туран поставив її зловити в сіть, щоб своєю незвичайною красою не манила малих дітей. Зачаївся вечором, однак Біла Панна половила його. Сердитий, запряг до праці сто велитнів і вони перекопали береги озера до Вагу (відси нині село Пшекоп) і озеро сплинуло. Біла Панна пімстилася на Турані, зіслала на нього смерть, а вона ще тепер кличе „Турані Турані“

(Дальше буде).

харківській, сталінській, ворошиловградській, київській та миколаївській. Від листопада 1936 р. до липня 1938 р. прийнято в партію всього тільки 1,746 жінок. Україна має коло 88 тисяч співчуваючих комуністичній партії; з них прийнято в партію за піврік 1938 р. 4,565. 27 тисяч співчуваючих не відвідують партійних шкіл. За піврік 1938 року прийнято в кандидати партії 7,752 комсомольців.

В дніпропетровській області в 175 сільських організаціях не прийнято ні одного чоловіка. В миколаївській області на 24 райони з 250 організаціями не прийнято ні одного чоловіка. В гайсинському районі, винищюкої області, є 65 колхозів і 3 МТС. В цілому районі є коло 1,500 комсомольців. Організація графівської МТС має всього тільки 7 членів.

Комсомол. „Правда“ з 23. 9. подає: За перший піврік 1938 р. прийнято в комсомол 1,680, 033 людей і створено 15,164 нових первинних організацій. Серед прийнятих є 838,023 з середньою школою неповною, 141,505 з повною середньою школою і 4,355 з вищою школою. 43% всіх нових членів комсомолу ще не мають 17 літ, отже не знають старого життя.

Кажуть, що їх треба вчити, як жили в старині.

Вороги в прокуратурі. „Правда“ з 23. 9. подає, що в рязанській області знято з роботи обласного прокурора та багатьох співробітників прокуратури за зловживання властю та недотримання революційної законності.

Чуваші проти московської мови. „Правда“ з 24. 9. пише: Наркомпрос Чувашії зриває навчання вчителів московської

мови. Школи почали науку без підручників московської мови, а московсько-чуваського словника ще не починали складати. В директорів шкіл є тенденція не набувати підручників для московської мови для шкільних бібліотек. Московської граматики вже другий рік не викладають. У деяких школах користуються підручниками і хрестоматією літератури, що зложені націоналістами і ворогами народу.

Сільське господарство. „Правда“ з 27. 9. подає, що середній урожай карагандинської області оцінюють на 12.4 сотнара зерна за гектара.

Полтавська область має 38 бурякових районів. Розрив між копанням і воженням буряків виносить 30—40%.

„Правда“ з 27. 9. подає, що дим колхозників у Києві не має свого приміщення. Мав він триповерховий дім, але його забрали на інші справи. Політично-освітню роботу дому зірвали вороги народу. Тепер їх викрили.

Балхашстрой. „Правда“ з 27. 9. подає: Будують балхаський комбінат. У будівників нема під рукою інструментів, як електризованих і автогонних апаратів. Нема бази, де б ремонтувати інструменти. Вороги зірвали нормальний хід роботи. Нема дня, щоб не було нещастя. З рейок сходять льокомотиви, електровози, коротке замикання току, поломання сверлильних станків, псування екскаваторів. Всюди при слідстві викривають, що в машини вороги кидають куки заліза і виводять їх з ладу. Запасних частин для механізмів нема.

(Кінець буде).

УКРАЇНЦІ І ПОЛЬСЬКИЙ СОЙМ

Останні політичні випадки в Польщі, а зокрема на нашому терені порахунки з українцями, здавалося відсунили в тінь таку важку для кожної держави справу виборів до законодавчих тіл. Вибори до польського союму у Варшаві в неділю, 6. листопада 1938, дали польському урядові „сатисфакцію“, як узяти на увагу почислені комісіями голоси.

По розв'язанні попереднього союму у вересні ц. р. оповідали собі газетні спліткарі різні здогади про новий вигляд союму. Одні казали, що новий сойм може бути кроком до демократизації краю, інші прокукували ще більше, а саме, що нові законодавчі тіла будуть поширені в напрямі лівиці. Дехто з наших політиків уважав, що причина розв'язання старого союму лежить у тому, що назрівали тоді події в Чехословаччині вимагали об'єднання польського народу, що у великій мірі могло б мати рішальний вплив і на оборонну поставу польської держави. Однак наші міркування, висловлені недавно у статті „Вибори“, здається, правильніші. Сьогодні показалося вже наглядно, що уряд перерізав без парламенту все, що було для держави конче. Бо що інше консолідація духа народу, до чого парламенту не потрібного, а що інше балакання нібито законодавчого тіла.

Майже до останніх передвиборчих днів не було ніякого виборчого руху. Хіба тільки денне в опозиційному часописі, як польському так і українському, можна було вчитати між рядками, що йти до виборів — це був би зайвий труд і що краще було б не інтересуватися тими виборами.

Протівборче становище опозиційних партій не пошкодило урядові занадто. Посольські кандидати у всіх 104 округах утратили всього 11% виборців наслідком їм здержго-голосів було 11,814,704, себт-67% всіх управнених до голо-

сування, або — на 27% більше, як при останніх виборах у 1935 р. Та не забуваймо, що це числив голоси — уряд! Українські кандидати були в 14 округах східної Галичини і 5 округах Волині, всюди на другому місці. 14 вибраних кандидатів одержали у східній Галичині разом 1,243,983 голоси. На Волині вийшли 5 українців, одержавши 555,500 голосів.

Так отже вибори до союму покінчені. Для повноти образу треба би додати, що Німецький Національний Союз у Лодзі видав червоні афіші, в яких закликав німців у Польщі до участі у виборах до союму, аргументуючи, що „пробудження німецького наріду повинен маширувати спільно з пробудженням польським народом“.

Наші політики разом з деякими польськими брали за непорушну правду буквальний текст розпорядку президента, де говориться про нову виборчу ординацію як про нібито головне завдання нового союму. Але показується, що слова є на те, щоб ними закрити думку. Вже сьогодні пишуть польські урядові часописи, що:

„Декрет пана президента підкреслив загальну й основну ціль розв'язання законодавчих палат, а розписання виборів було заряджене в імя загальних завдань і потреб, що становили перед суспільністю й державою. Справа виборчої ординації — це тільки одна із справ, що ними має зайнятися новий сойм“.

Отже ясно виходить, що хто рахував на те, що швидко будуть другі вибори і там він відібється, той, здається, грубо „омахнувся“.

Цілий цей образок був би несповний і може не давав би українцям відповідної приємності, коли б не згадати про кандидата з відомим іменем, д-ра Бронислава Войцеховського. Він, як урядовий заступник презеса проурядового табору О.З.Н. і загально визнач-

на фігура, кандидував у Львові. Хто не знає того пана, що в розв'язаному соймі викликав проти всього українського руху, а зокрема в ординарний спосіб напад на львівського українського мітрополита, проти чого весь нарід у своїй часті протестував! Ще в часі теперішньої виборчої кампанії страшив своїх виборців українським рухом, мовляв:

„Наш противник, хоч ним є наш співграмадин, заходинься, організує, творить силу проти нас. У змаганні відірвати цю землю від Польщі, кидає гасла територіальної автономії. Однак на такому вимогу українських проводирів відповідаємо в імені 2 і пів мільона польського народу у східній Галичині (Малопольщі) — ні, по сто разів — ні!“

І цей то Войцеховський — перепав! Кажуть, що причиною його упадку була неособливість стійності його політичної лінії та мрії про деякі перемиї в ідеології О.З.Н. Чи саме правда це, чи може недобре обчислити голоси, віддані на нього, досить, що його в соймі не буде. Буде певно багато інших подібних, але не він. Чи безпосередньо по виборах усунути львівського старости з уряду й назначення іншого? Стоїть у зв'язку з тим вибором, чи може з останніми протіукраїнськими подіями у Львові, сьогодні також не можна на певно сказати.

Цікаво було б іще знати, яка буде основна риса української політики в польському соймі.

Поляки кажуть, що зміна наставлення польської опінії до українського питання вимагає великого зусилля та освободження від багатьох антагонізмів; але по українському боці має бути — на їх думку — під тим оглядом ще гірше. Там, себто по українському боці, мовляв: „ненависть була товчком до національного відродження; її тінь підноситься не тільки над політикою, але й над культурою і господарським розвитком“. Життя — кажуть — багатьох українців було позбавлене змісту...

Не зважаючи на фарисейську самохвацьбу поляків — тро них можна би такі твердження поставити без нарушення правди. Але це очевидно крайня нісенітниця ба — бездонна глупота, прикраша її плащом нібито великих мудрощів, коли хто пише, чи говорить, що сама ненависть є пружиною українського руху. Адже є в української нації безліч конструктивних елементів, що оживляють і збагачують українську націю — в моральній й матеріальній здобутки. Тільки тому українське життя може виявити стільки цінних осягів тоді, коли більшість зусиль польського елементу йде на поборювання і здавлення зусиль українців.

Очевидно, що українська національна політика повинна й мусить оглядатися в соймі тільки на власну мету, без огляду на те, чи уряд надає від неї підтримки. Коли український нарід, українська маса не зражується нічим, просто легковажить собі всі сили, звернені проти неї, бо вірить у Велике Майбутнє й бачить його привид (візію), тоді й ті, що накинута їй маса на легітимований провід, мусять також здобутися на самозапертя і стати речником, носієм та пробойником національної ідеї. Коли вони одержали масу голосів, без огляду на те, відки ті голоси походили, то ця обставина, може встанне, дає постан спромому зрагабітуватися перед лицем історії за т. зв. нормалізаційні спроби недавнього часу.

X.

ВСТУПАЄ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

СЛОВАЧЧИНА ТА СЛОВАКИ

НАРІД І ЙОГО РОЗСЕЛЕННЯ.

(2)

На цьому замку володів, як удільний словацький князь, Матуш Чак у XIV. столітті. Він мріяв про незалежність Словаччини, та не судилося йому здійснити цих мрій.

На лівому березі Вагу, на захід від Жилини, стремлять на скелі руїни замку Гричова, коло містечка Біче. Перед брамою є дивна скеля, яку нарід називає „кам'яним чернем“, зв'язуючи з тією назвою романтичне оповідання про молодого Тужона, пана на Лейтаві. Власниця Гричова, Лягара, адоптувала його, а він не міг діждатися її смерті, замкнув її у підземеллі, виправдуючись тим, нібито вона божевільна. Пильнував її день і ніч. Раз просився до замку чернець на нічліг. Коли Тужон не хотів черця переночувати і ще сказав службі прогнати його, чернець загрозив, що виявить, як він жорстоко поводиться зо своєю добродійкою.

Тужон вислав службу, щоб покарати черця, та перед брамою застали вже лише камінь у подолі черця. Хоч багато разів розбивали скелю, все на другий день „кам'яний чернець“ стояв на своєму місці. Тоді вже Тужон хотів випустити на волю Лягарову, та її знайшли у

в'язниці неживу. Тужо покинув замок, який небаром перемінявся в руїну.

Від Жилини на схід і південь знаються з зубчасті Татри, згід яких впливає срібна стяжка Вагу, що вється долиною до Жилини, тут блестять у сонці могутні руїни Летава замку, найбільшого після тренчинського. При усті ріки Кісуци до Вагу є замок Будатин із старовинною круглою вежею; тут у 1849. році словаки перемогли мадярів.

При кінці долини Вагу, недалеко Стречна, напроти містечка Варни, є невисокий горбик, званий Мильковим гробом. Милько, син Панкратія з „Старого Граду“ (замку), любив Маринку, дочку бурмістра Жилини. Милько був прихильником короля Матія Корвіна, проти якого воював його батько. Милько вже був заручений з Маринкою, коли довідався, що до неї залиється Володимир з Стречна, теж ворог короля. Щоби приєднати Володимира для „короля, Милько зрікся Маринки для Володимира, посвятивши себе і її для загального добра. Та Маринка не могла забути Милька. Це розлютило Володимира і він улядів уночі засідку при

переправі через Ваг, в якій вачувала у смерті невинної дівчини жорстоку вдову. Мали її ув'язнити, та вона, кличучи імя Маргіти, вибігла на скелю і скочила до води в тому самому місці.

Через Врутки дістанеться мандаринки у турчанську долину, окружену з трьох боків високими скельними горами, з яких головно Татри виглядають величаво, коли вчасно весною або пізно осінню криє їх блискучо-білий сніг, а долиною вони покриті темно-зеленими смереками та карловатою сосиною. Милу від Вруток лежить місто Турчанський Святий Мартин, столиця комітату і духової столиці всієї Словаччини. Переказ каже, що Турчанська долина (над рікою Турець, яка впадає до Вагу під Врутками), була колись озером. В озері жила Біла Панна. Князь Туран поставив її зловити в сіть, щоб своєю незвичайною красою не манила малих дітей. Зачаївся вечором, однак Біла Панна половила його. Сердитий, запряг до праці сто велитнів і вони перекопали береги озера до Вагу (відси нині село Пшекоп) і озеро сплинуло. Біла Панна пімстилася на Турані, зіслала на нього смерть, а вона ще тепер кличе „Турані Турані“

У стречнянській замку, на стрімких скелях над Вагом, жила колись молода вдова з пасербицею Маргітою. Вдова залобилася в гарний юнаку із сусіднього села. Та він не зважав на зідхання вдови, бо полюбив гарну її пасербицю. Вдова постановила погубити пасербицю. Вислала її до Турця, в сусідньому жупанаті. Жили там її своячки-сироти із махучою. Коли Маргіта перекочувала скельною стежкою над Вагом, вибігла із засідки махуча та струтила її в безодню. Та і тепер не прихилила собі жорстока вдова серця юнака. Коли вода викинула тіло втопленої, загальна думка обвину-

НАБІЖУЧІ ТЕМИ

В ОДНУ МАСУ.

В американських газетах можна тепер часто вчитати листи від німецьких читачів, котрі автори відпечуються від симпатії до нацистського уряду Німеччини. Потім з подорожню заявою виступив у передовиці відомий ньюйоркський німецький шоденник „Штатс-цайтунг“. Услід за цим статтю знову посилалися до американських газет заяви німців, що вони годяться до „Штатс-цайтунг“ та її редактором, відомим публіцистом Рідером. Між цими кореспонденціями до ньюйоркського „Таймсу“ знайшовся одне лист від одного читача, котрий, признавши слушність думки редакції „Штатсцайтунга“, що більшість американських німців не симпатизує з політикою Гітлера, звертає рівночасно американця увагу, що вони часто мішають усіх німців водно, винюючи за нацистичні симпатії навіть ворогів нації. Притому ці американці люблять це робити нібито в імені американізму й в імені гуманізму, хоч цього роду ведіння не має нічого спільного ні з одним, ні з другим.

Цей читач питається: який вплив може мати цього роду збірання німців водно? Він на питання не відповідає, лише лише відповідає читачеві його листа. Його можна догадатися.

Однак, коли він робить американця закид, що мішають усіх німців в одну масу, він самий говорить про американців як про одну масу, що вся поступає в даній справі однаково. Тимчасом цього роду американців скільки не можна.

РАСИЗМ В АМЕРИЦІ.

Каже о. Джан Ля Фардж, відомий католицький письменник, єзуїт, що в Америці сильно зростає расизм. Це не була б новинка, бо кожному відомо, що серед німецької й італійської імміграції тут певно були симпатії для німецької й італійської расистичної ідеології, які витали її як вершок національної політики.

Іх о. Ля Фардж на думці не має. Він говорить про справжній американський расизм. Могили знайти люди, які й не привітали б радості. Коли, мовляв, німецький нарід став таким сильним завдяки своїй расовій політиці, коли, мовляв, італійський нарід береться за расистичну політику, щоб себе скріпити, то чому не мав би за це братися американський нарід? Чи як Америка стане сильніша, не буде краще всім, що живуть в Америці? Хто з цього може бути невдоволений крім одних жидів?

О. Ля Фардж каже, що так, як європейський расизм звертається проти жидів, так американський звертається проти муринів, жидів і чужинців. Кого американці вважають за чужинців, о. Ля Фардж не каже. Імігранти це знають самі.

НА ДВА ФРОНТИ.

О. Ля Фардж бачив в Америці ідеологічну боротьбу проти себе: демократії, фашизму і комунізму. У цьому ж нема нічого нового, бо це й сдійний бачить. І нема теж нічого нового в тому, що о. Ля Фардж заявляється за демократію, бо в Америці за демократію заявляються навіть певні фашисти й певні комуністи. Цікавіше, як о. Ля Фардж дивиться на підбір союзників: чи дивитися демократії з комунізмом проти фашизму, чи з фашизмом проти комунізму?

О. Ля Фардж думає, що в Америці демократія повинна дивитися лише з церквами й спільно звертатися проти фашизму й проти комунізму. Мовляв, вони подібні ідеоло-

гічно. Мовляв, вони кожної хвили можуть злучитися в один фронт проти демократії й церкви.

Такий погляд на цю справу о. Ля Фарджа, звісного єзуїтського письменника.

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКУ УЧАСТЬ У СВІТОВІЙ ВИСТАВІ

Дальші жертви на участь української імміграції у Світовій Виставі в Нью Йорку в 1939 році зложили:

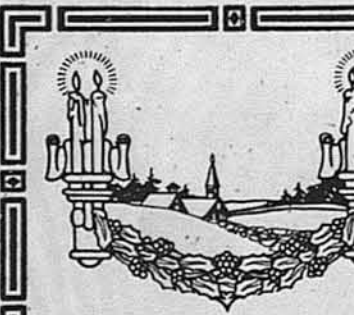
Українська католицька парохія св. Марії, Сентралі, Па.	\$25.00
Сестр. Пр. Діан Марії, від. 39 Провінція, Сентралі, Па.	5.00
Бр. св. Дмитрія, Сентралі, Па.	5.00
Члениці й члени Тов. Любова, від. 298 У.Н.С., Бронкс, Н. Й.	7.00
Бр. св. Арх. Михайла, від. 147 У.Н.С. (дохід з балю)	13.00
Яків Корнат, Нью Йорк	10.00
Бр. св. Михайла, від. 51 Провінція	15.00
І. Атанасчук, Нью Йорк	2.00
І. Зварич, Билкс-Бері, Па.	1.00
М. Л. Гамалія, Нью Йорк	2.00
Тов. Запорозька Січ, від. 385 У.Н.С.	15.00
Микола Батиг, Маганой Сіті, Па.	15.00
Тов. „Мир“, від. 368 У.Н.С.	5.00
На лісту секретаря від. 310 У.Н.С., М. Білльського, в Грін-пойнт, Бруклін, зложили по \$2:	
Т. Курілас, С. Пелетський, Марія Сколодз, Анна Курбіло; по \$1:	
М. Білльський, М. Федас, Г. Кінш, В. Тіхоник, В. Сениши, Т. Олексин, Н. Корчинський, І. Довгунь, П. Раб; по \$0.75:	
І. Підкович 50 ч.; по 25 ч.:	
А. Урбанська, О. Рибак, М. Пасецька, Разом	19.00
В. Олещук, Рутленд, Вермонт	5.00
І. Кінох, Рутленд, Вермонт	5.00
П. Гудіма, Рутленд, Вермонт	2.00
І. Загоруйко, Бурлінгтон, Вермонт	5.00
А. Литвин, Бурлінгтон, Вермонт	2.00
М. Доскан, Бурлінгтон, Вермонт	2.00
І. Кравеш, Джерард, О. (з парад)	5.00
М. Сампара, з забави гр. Мурин	2.50
С. К. Гайда, Бронкс, Н. Й.	10.00
Бр. св. Юра, від. 93 Провінція	10.00
І. М. Лагоцький, Бронкс, Н. Й.	10.00
Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64 У.Н.С.	10.00
Тов. ім. М. Шашкевича, від. 55 Провінція	10.00
Відала 29 У. Ч. Хреста, Когоз, Н. Й.	5.00
Бр. св. Петра й Павла, від. 66 Провінція	26.00
І. Ревенко, Лос Анджелес, Кал.	1.00
М. Олексів, Шамокін, Па.	3.00
Бр. Вознесення, від. 22 Провінція	45.00
Члени Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42 У.Н.С.	7.00

На руки Павла Мигалюка зложили жертви в Нью Джерсі: М. Мигалюк \$3; Е. Гомберг \$2; по \$1: І. Ворона, М. Мельник, Дж. Волес, Дж. Оканер, Р. Блак, Г. Уиндласт, Дж. Орвін, В. Е. Бергард, Б. Фергусон, Н. Орвін, Г. Бірд, Е. Гардін, Ф. Карлін, В. Веш. Разом

Дальші жертви просимо слати на адресу:

P. O. Box 1014 Church Street Annex, New York, N. Y.

Чеки й грошові перекази треба виписувати на імя: Nicholas Muraszko,

РІЗДВО ПРИХОДИТЬ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР РІЗДВЯНІ КАРТКИ, ПОКИ ЩЕ Є ДОБРИЙ ВИБІР.

Цього року маємо чудові картки. Люди, що вже їх у нас купили, кажуть, що вони такі гарні, що не хочеться їх висилати, а хочеться їх собі задержати.

Книжкові картки з віршом на Різдво	5 ц.
Картки українського стилю	5 ц.
Нові українські картки з кольоровими зображеннями й малюнками з українського життя, без відтиснених різдвяних поздоровлень, надаються на різдвяні картки особливо до американців.	
Ціна за одну	10 ц.

Замовляйте тепер! Ми платимо пересилку. На С. О. Д. не висилається.

“SVOBODA,” 81-83 GRAND STREET, (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„СРІБЕРНА ЗЕМЛЯ“.

Під таким заголовком був поміщений дуже цікавий допис Василя Пачовського в журналі „Громадянка“ (ч. 2) про Карпатську Україну. Читачи його мені перед очима станув один спомин з 1920 р., коли то „зайцем“ скочила я через Бескид і пробула кілька днів у приграничних місцевостях на Закарпатті. На Бескид я ще не раз їздила, але з верхів бачила лише в ярах розкинені села, що майже нічим не різнялися від наших окочених бойківських. Та перейти Бескид вже не довелося більше.

Гірський нарід живе там дуже вбого, та може його доля тепер поправиться, бо настали дні очікуваної волі. Але водночас і великого обов'язку, що спадає на весь український нарід. З усіх угодів, а передовсім від американської еміграції, мусять плинути більш-менш жертви на підмогу Карпатській Україні. Розуміємо всі, що державі потрібно в першу чергу матеріальної допомоги. Нашим обов'язком йіть тут помічати.

Анастасія Кочан, Джоліет, Іл.

СИЛА ПРОПАГАНДИ.

Величаву маніфестацію, яку українці влаштували 19 листопаду в Нью Йорку в цілі за протестування проти звірств Польщі, зробила для українців дуже добру пропаганду. Я сам мав нагоду підслухати деякі речі, які говорили між собою глядачі, стоячи на хідниках. Два поляки, дивлячись на маніфестацію і прочитуючи написи, питалися себе: „Невже це правда?“ у відповідь вони заважували: „В тім мусить щось бути“. Вони заклали руки, що коли так буде польський уряд далі поступати, то з Польщею зле буде. Подібні заваги робили американці, які, читаючи написи і споглядаючи на „флотів“, тільки здвигали плечима і говорили: „Це страшно! Чому європейські народи себе так гноблять?“

У той спосіб ми розкриваємо правдиве обличчя Польщі, яка старатися за границею входити за дуже добру і чесну державу та на основі тої своєї „доброті“ позискати собі моральну й матеріальну поміч заграничних держав, у першій мірі Америки. Такі маніфестації також розкривають перед світом українське питання та вказують йому, що без вирішення нашої справи миру на світі не буде.

В. Тютюнник, Нью Йорк, Н. Й.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ІОНГСТАВН, О.

„Образи Листопадових Днів“.

Цього року наша укр. прав. громада святкувала 13. листопаду 20 річницю української державності. Хор „Бандурист“ поставив на сцені „Образи Листопадових Днів“ під режисурою автора, о. С. Мусійчука.

В годині 5:30 ввечір у церкві відправлено панахиду по героях України при співі хору і при асистії при могилах умундурованих 8 членів нашого від. ОДВУ ч. 28, під командою гол. п. М. Оленича. В панахиді взяло участь велике число народу, а відправили її два священники: місцевий і о. Поліщук з Шерону, Па., який сказав змістовну проповідь.

Потім удалися всі на салю, де свято відкрив і програму перепровадив п. Максим Оленич. Він також, як наочний свідок, бо брав участь у нашій війні, сказав про ті часи, коли була українська держава і про подолання наших інвалідів у Львові. На його зазив всі віддали честь упалим борцям, а зокрема Е. Коновальцеві. Також віддали честь вождю націоналістів, полк. А. Мельникові. Одним словом, цьогогорічнє наше свято, завдяки нашим націоналістам, від. 28 ОДВУ, відбулося по націоналістичному.

Численна публіка, яка ледве змістилася в салі, не могла налюбуватися живими образами на сцені, в котрих взяло участь зовсім сотки молоді: хору і дітей. Найкраще враження робили умундуровані стрільці в одностроях, випозичених від ОДВУ з Клівленду. Гарне враження робив образ матері при могилах в оточенні 80 діточок, а потім дівчат хору при могилах в пісні „Заквітчали дівчата“ — всіх в українських національних строях.

Кінцево слово сказав предс. Н. Лопушанський.

З невеличкого вступу на салю (бо в нас депресія) по оплаті розходів осталося \$10, які громада вислала для укр. інвалідів через Об'єднання. Крім цього була на салі мала збірка, на зазив голови ОДВУ, до якої від. ОДВУ доложити іще де що і вишле опісля.

Присутній.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛІФОРНІЯ.

Промова про „українську проблему“ в університеті.

В середу, 9. листопаду ц. р. в годині 2. пополудні, в просторій салі „Студентської Унії“ Університету Південної Каліфорнії в Лос Анджелесі відбувся відчит на тему „Українська проблема та її вплив на світову політику“. Відчит цей виголосив учитель української вечірньої школи, п. Ф. Луців.

У своїй півтори-годинній бесіді промовець звернув слухачам увагу на велике значіння українського питання та назвав його „найважливішим політичним питанням у світі“. Переповівши коротко історію українського народу, його культурні заслуги для всього світу, він наглядно описав руїнищю політику поодиноких ворогів України, котрі, поневоливши наш нарід найрізнішими способами, заслали перед світом його слушні домагання до самостійного життя.

„Розв'язка т. зв. „Судетського Питання“ не розв'язала важних проблем в Європі“, — говорив він. „Далеко важнішою справою для світового спокою є конечна і якнайскорша розв'язка великої української справи“. Переповівши справу нашого Закарпаття і пояснюючи велике зацікавлення та солідарність українців під усіма заборами — промовець закінчив, що не буде в світі спокою, доки велика українська

ПОЗІР! ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР! ВІЧА В СПРАВІ КАРПАТ. УКРАЇНИ

Головний бесідник д-р Л. МИШУГА, делегат У. Н. Союзу на Карпатську Україну. ПРИЙДІТЬ ВСІ НА ВІЧЕ!

- (1) В HARTFORD, CONN. — ПЯТНИЦЯ, 9. ГРУДНЯ (DECEMBER 9, 1938) В 7:30 ГОД. ВВЕЧІР, В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ, 2240 GRAYLING AVENUE
- (2) В DETROIT, MICH. — СУБОТА, 10. ГРУДНЯ (DECEMBER 10, 1938) В 7:30 ВВЕЧІР, В УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ ДОМІ, 4655 MARTIN STREET. Український Нац. Комітет.

нація не стане господарем на своїй прадідній землі“.

З черги дано відповіді на низку цікавих питань, показав присутнім декілька чудових українських вишивок, описано наші землі на просторій мапі Європи. Повищій доклад зробив велике враження на слухачах. „Це дійсно щось нове для нас“ — говорили деякі.

Пишучи про цей відчит, годиться згадати, що прелегент дав ще інші відчити про нашу справу.

Учащаючи на літні курси до повищого університету, він дав 4 відчити в Бридж Голл впродовж „серпня“ б. р. Три відчити про українську справу в Лос Анджелесі Гай Скул, найбільшій школі в цьому місті. В повищій школі дружили „прелегенти, пані Іванна Луців, прибрана в мальовничий український стрій, демонструвала сотням американських дівчат, як робити наші писанки“.

Також дав відчит у просторій методистській церкві в Лос Анджелесі в Клубі університетників, членів тої церкви. В короткім часі відбувся подібний відчит про наш нарід та його змагання до волі в Мануал Арт Гай Скул у Лос Анджелесі.

Повищій згадки вказують, як можна тихо, скромно, але корисно працювати для рідної справи і як треба безустанно вести словесну акцію, щоб наша справа дійсно набрала першовагтисної ваги в опінії американського світу.

П.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НЮ КЕСЛ, ПА.

Листопадове Свято.

Вже від довшого часу не було згадки про невеличку українську громаду в Нью Кесл, Па., бо через депресію вона не проявляла великої активності; вона навіть не мала спромоги удержати сталого священника при своїй невеличкій укр. прав. парохії, а доїжджає туди парох з Шерону, Па.

Тут усього поверх 30 українських родин, та й тих якось тяжко зєднати в один фронт для спільної національної громадянської праці.

Цей осени оживив цю громаду хор „Бандурист“ сусідньої укр. прав. громади з Іонгставну, О. (всього 20 миль від Нью Кесл).

Цей хор під управою о. С. Мусійчука дав тут 16. жовтня концерт у честь 950 річниці хрещення України, а 20. листопаду ц. р. виконав святочну програму Листопадового Свята.

В годині 3-тій пополудні зійшлося до церкви гарне число громадян. О. С. Мусійчук з хором відслужив вечірню і панахиду по поляглих борцях України і сказав зворушливу проповідь, згадавши заслуги нашого війська, за нашу державність в 1918—1919 р., а також і тих, що тепер кладуть буйні голови на вітар України, як бл. п. вожд полк. Коновалець і багато інших. Він закликав до збірки, і хоч мала ця громада, то зібрано \$10, які переслано для українських інвалідів через „Об'єднання“.

По панахиді зійшлися всі до салі під церквою, де хор дав концерт, зложений переважно зо стрілецьких пісень. О. С.

Мусійчук виголосив стяточну промову про боротьбу Української Армії за державність України в 1917—1918 роках і про теперішню нашу конечність підготовки до всенационального зриву, який приготують українські націоналісти, з вождом полк. А. Мельником на чолі.

При цій громаді є невеликий відділ ОДВУ, ч. 51, і він повинен би об'єднати більше число громадян. На цю тему о. С. Мусійчук дав короткий відчит і є надія, що в цій громаді праця піде солідно і громада стане чуйною.

Гість.

Безконечний ряд.

На помості московського трамваю стоять два громадяни.

— Маю слідити за тамтим типом. Також приємність — до чорта! — каже один з них. — Тихо! — шепче другий. — Чи не знаєш, що я мушу слідити за тобою?

— Гей, тихо там сидіть оба, — каже моторовий трамваю. — Я цілий час слідку за вами. Тепер знаю, що ви троцькісти. Зараз підете зо мною на комісаріат.

— Змилося, товаришу, не роби того. — Мушу! — каже моторовий, — бо за мною слідить кондуктор.

ПОМАГАЙТЕ НІРКАМ негідної! Живайте злізла на скору поміч! Як ваші широкі або міхур не функціонують правильно і мусите часто аставати вночі, маєте біль у ногах, сльозно під очима, завороти в боці голови, як вам запалюють суглоби або чуте некучі болі в сечових проходах, знайдете скору полегшу, ажываючи Duffa Compound, Зільний Гербати ч. 66. Спробуйте її негайно! Купіть пакечку ще нині! 75 цит. Почтова оплата додатково 10 цит. Питайте свого аптекаря або пишть: S. Kyo Laboratories, 105 — 3rd Ave., New York City.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1939 РІК

У ГАРНИХ КОЛЬОРАХ

- Календаріом друковане українською мовою.
- Свята означені читким червоним друком.

РЕЛІГІЙНІ:

ІСУС ХРИСТОС В ОЛИВНІЙ ГОРОДІ
СВЯТА РОДИНА
ПРЕСВ. СЕРЦЕ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІ
ПРЕСВ. СЕРЦЕ ХРИСТОВЕ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ СТЕРЕЖЕ
ДІТЕЙ ВІД ПОІЗДУ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ НАД
ДИТИНОЮ В КОЛИСЦІ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ І
ДІВЧАТКА НАД РІКОЮ
СЛАВА ВО ВІШНІХ БОГУ
РІЗДВО ХРИСТОВЕ З АНГЕЛАМИ
ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ
З МАЛИМ ІСУСОМ ХРИСТОМ
ІСУС ХРИСТОС МІЖ ВІВІЯМИ
ХРИСТОС ПРОЩАЄТЬСЯ З МАТЕРЮ

РІЖНОРОДНІ:

ЗИМОВИЙ ВЕЧІР КОЛО МЛИНА
КРАЄВИД: ХАТА І ГОРОД
РОМЕО І ДЖУЛІЕТА
ДІВЧИНА З ПЕСИКАМИ В ГОРОДІ
ВЕСНА НА ФАРМІ
ДІВЧИНА З УКРАЇНСЬКИМ ПРАПОРОМ

НАРОДНІ:

ЗА УКРАЇНУ
ЛИСТОПАДОВІ ДНІ
НАТАЛКА ПОЛТАВКА
ХЛОПЦІ І ДІВЧИНА КОЛО
КРИНИЦІ
МОЛОДА УКРАЇНКА
ІВАН ФРАНКО
ТАРАС ШЕВЧЕНКО
ШЕВЧЕНКО, ФРАНКО, ДРАГОМАНІВ
ІВАН МАЗЕПА
ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ
СИНІ МОІ, ГАЙДАМАКИ
ХЛОПЦІ І ДІВЧИНА В УКРАЇНІ
КІЛІВ НАШ
ГУЗУЛ НА ПОЛОНИНІ
ПАРУБОК ПРИГРІВАЄ ДІВЧИНІ
КОЛО КРИНИЦІ

25 ЦЕНТІВ ОДИН, 5 ЗА \$1.00 З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення шліть на адресу:

“SVOBODA”
81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Клівленді, Огайо, померла
дня 20. листопада 1938, член-
киня тов. „Згода“, вік 358, У.
Н. Союзу.

НАДІЯ МИХНО.

Покійна прожила 19 років.
Родилася в Клівленді, Огайо,
дня 19. червня 1919 року.

Вступила до У. Н. Союзу в
1935 році. Покійна полишила
старого батька й матір, молод-
шу сестру Дорку і брата Ми-
хайла і замужню сестру Стефа-
нію Паліводу, голову раду
У. Н. Союзу.

Покійна була потіхою не-
тільки родичам, але й всім зна-
йомим і приятелям.

Похорон відбувся дня 23. ли-
стопада при великій участі на-
роду. Відправа відбулась в укр.
католицькій церкві.

Земля їй перем!

Анна Карась, секр.

Дня 25. листопада 1938 по-
мер у Честері, Па., наглою
смертю на удар серця

ДМИТРО ПЕРЧАК.

Похорон з села Луна, повіт
Самбір. Прибув до Америки в
році 1921. і був ширим україн-
цем. Служив два роки в Укра-
їнській Армії в рядах Січових
Стрілець. Пізніше був на Че-
хах. Брат Григорій спроводив
його до Америки. Був ширим
працівником для визволення у-
країнського народу зпід чужих
ярмів і завжди благав Бога,
щоби була самостійна україн-
ська держава, щоби ще поїхав
там мило зобачити. Помер,
проживши всього 48 років. Має тут
річного брата Григорія і тіточку
сестру.

Його похорон відбувся в по-
недлок, 23. листопада.

Земля Вашингтона най Пому-
буде вічним сном!

Йосиф Брингілевич, секр.

† Д-Р ВОЛОДИМИР КУШНІР

Д-р Володимир Кушнір, ви-
значний український публі-
цист, доцент Українського Ви-
щого Педагогічного Інституту
у Празі, піонер української
пропагандної публіцистики за
кордоном, помер 22. жовтня
ц. р. після довгої та тяжкої
недуги в Модржанах біля Пра-
ги.

В. Кушнір уродився 1881. р.
в селі Яничині, перемишлян-
ського повіту. Після скінчення
бережанської гімназії студію-
вав на філософському відділі
львівського й опісля віден-
ського університету. Там зі-
йшовся з пок. Романом Сем-
братовичем, редактором „RU-
THENISCHE REVUE“, першого у-
країнського пропагандного мі-
сячника німецькою мовою та
став його постійним співробіт-
ником. Від того часу з ма-
лою перервою поверх тридцять
років покійний Кушнір був

одним з найневтомніших укра-
їнських робітників пера на по-
лі пропаганди української
справи між чужинцями.

Кушнір редагував у Відні:
„UKRAINISCHE RUNDschau“, „RU-
THENISCHE KORRESPONDENZ“, бю-
летини першого, ним заснова-
ного Українського Пресового
Бюро, відкликувався на зло-
боденні українські справи на
сторінках віденської німецької
преси і був навіть якийсь час
співробітником відомого като-
лицького щоденника „REICHS-
POST“. У 1911. році Покійний
був короткий час начальним
редактором „Діла“, опісля пере-
нісся на Буковину і був ре-
дактором червонової „Бу-
ковини“ та „Народного Го-
лосу“.

В часі великої війни Кушнір
перебував у Відні, де далі вів
українську пропаганду в поро-
зумінні з тодішнім Україн-
ським Парламентарним Клубом.
В тому часі написав ні-
мецькою мовою кілька тала-
новитих брошур про україн-
ську справу.

З хвилюючим повстанням Укра-
їнської Держави Кушнір виби-
рається до Києва й вертаєть-
ся звідти як пресовий шеф
Української делегації на ми-
ровну конференцію в Парижі.
Денунційований ворогами укра-
їнства як германофіл, мусів
спинитись у своїй подорожі
до Парижа у Швейцарії, звід-
ки вертається небаком назад
до Відня. Там працює далі в
українській та чужій пресі. В
1920. р. він оснував разом з
О. Олесем (Кандибою) та Ю.
Сірим „Союз Українських
Письменників та Журналістів“
і став першим дуже заслу-
женим головою цього Союзу. Са-
ме він як голова „Союзу Пис-
ьменників та Журналістів“ ки-
нув і зреалізував ідею Україн-
ського Вільного Університету
за кордоном, з якого потім
постав Український Універси-
тет у Празі.

Переїхавши до Чехослова-
ччини, Кушнір працював при
організації Українського Ви-
сокого Педагогічного Інститу-
ту у Празі, якого доцентом
був аж до ліквідації цього Ін-
ституту. Вже важко хворий
написав у 1930. році брошуру
англійською мовою про події
в Галичині і ця брошура мала
великий відгомін у світі.

Кушнір був одним з тих 101
українських студентів, що в
1911. р. залюднювали львів-
ської Бригідки в боротьбі за
український університет.

Відійшла з цього світу не-
звичайно інтелігентна й тала-
новита людина, публіцист з
Божої ласки, гарячий україн-
ський патріот і визначний про-
пагандист української справи
на чужині.

В. Й. П.

ПОЯВА НА ЧАСІ

ВЛАСНЕ НАСПІВ ДО АМЕРИКИ В БІЛЬШІ СКИЛКОСТІ ОБРАЗ:

ВІЗД ГЕТЬМАНА БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЇВА
кисти славного українського артиста-малюка Миколи Івасюка
у прекрасній колірній відбитці

величини: 31 сантиметрів довжини й 23 сантиметрів ширини.

Як прикраса хочби найкращої хати образ буде гордістю українця-господаря.

Повинен бути в кожному українському товаристві
як пам'ятка великого дня славної хвилини в українській давнині.

Ціна (з пересилкою): 3 долари 50 центів.

Замовляйте зараз, поки наклад не вичерпається. До набуття:

“SVOBODA”

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ЖІНКА-ДИТИНА ВЕРТАЄТЬСЯ ДОДОМУ.

Курачі свою кукурудзяну люльку, Едгар Робінсон,
фармер у Талюлі, Ілінойс, не показує ніякого гніву
до свого зятя, 60-літнього Джонса Скота Гріна, що
оженився з його 14-літньою дочкою Тельмою (на
світлинці в овальній образку). Задержана поліцією в
Лос Анджелесі, Тельма згодилася вернутись до дому
свого батька.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНА-
ХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ
КРАЄВІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Збірки на народні цілі.

О. М. Данилович переслав через
Об'єднання \$97.05 з призначенням на
такі цілі: на інвалідів \$72.75 і на
Карпатську Україну \$24.30. Ці гроші
зложили жертводавці в місцевій церк-
ві св. Івана Хрестителя.

Збірка на Карпатську Україну: Пе-
лягія Хома \$2.50; по \$1: В. Лискович,
Т. Шатинський, Н. Нагірний, П. Від-
земок, Р. Казакура, А. Сурма, Н.
Плещий, А. Присяжний, С. Гальків,
М. Лашин, С. Рудий, Н. Любур, М.
Лазман, Ева Бужинська, М. Роман,
Марія Баніт, Марія Хома, Б. При-
хода, В. Салабу, о. М. Данилович;
по 50 ц.: П. Санух, Г. Попаян, Г.
Андрійчин, А. а Бичак, Г. Бла-
женчук, Л. а Бичак, Паранька Га-
ровецька, Анна Сторожук, Гелена
Глушак, Евдоха Вітовська, М. Сти-
ранець, П. Дуфляк, Марія Скіра, Ол-
га Лашин, П. Поліняк, А. Шум, Г.
Дворинин, Параскевія Бужинь,
Г. Гальків, Н. Гальків, Марта Зелінська,
С. Мриглода, С. Пилипшин; Розалия
Поперечна 25 ц. Разом \$34.25. Роз-
хід за коблетрами \$9.95. Осталось
\$24.30.

Збірка на інвалідів: о. М. Данило-
вич, Мирон Литвин по \$2; по \$1:
Т. Шатинський, Н. Нагірний, П. Від-
земок, Р. Казакура, О. Химий, І. Ди-
байло, В. Васильків, П. Санух, Ге-
лена Глушак, Марія Шинько, Юстина
Опанчик, Т. Бурик, Евдоха Віто-
вська, І. Голубович, А. Бужинь, М.
Вовчук, М. Олійник, С. Рудий, В.
Прокіпий, Д. Голота, П. Гарасимчук,
Софія Химий, Т. Тумацький, Марія
Хома, І. Станімир, Софія Гаугов-
ська, Д. Могза, М. Шеремета, Марія
Шкіра, Т. Гарасимчук, П. Поліняк,
Р. Кушнірський, І. Митрош, Васильків,
В. Мручак, В. Стахура, В. Ландак,
Д. Баніт, П. Гальків, О. Биндіога,
Пелягія Хома, М. Коваль, В. Сала-
бу, Г. Брик, С. Пилипшин, Н. Руд-
ницький, О. Лисак, В. Лискович, І.
Бакун, Н. Банах, І. Лисин, М. Шу-
мейко; по 50 ц.: В. Кузьма, К. Ми-

сик, Ю. Білий, С. Евстахевич, Ага-
фія Бичак, Марія Лебідь, Параскевія
Бужинь, А. Дзалицький, Н. Стеш,
К. Ружеро, Софія Киселик, М. Ла-
тин, С. Тришин, Агафія Ільків, С.
Зініський, К. Швед, В. Фелю, С.
Мриглода, Марта Бойко, М. Голський,
П. Бужинський, П. Парашук, Т. Брик,
В. Сидорович, М. Якимович, П.
Бужинь, Г. Корницький, О. Матляк,
П. Перестюк, Грицак Емілія Сіма;
по 25 ц.: Юстина Гринь, Г. Струх,
Л. Махника, І. Фурда, Д. Пичевят.
Разом \$72.75.

АСТОРІЯ, Н. Й.

Сповнення національного обов'язку.

Гром. Василь Каліббей переслав че-
рез Об'єднання \$15 на такі народні
цілі: \$10 на допомогу карпатсько-
українському уряду; \$2 на Рідну
Школу; \$2 на інвалідів, \$1 на „Про-
світу“.

ПЛЕРІФІД, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Дня 18 вересня ц. р. Анастасія Я-
рема вивадила дошку Олгу за мо-
лодою українця, Платона Кушні-
вського. При забаві п. Білоруський ска-
зав кілька слів. Гості зложили на
Рідну Школу \$5.50, які вислали че-
рез Об'єднання на призначену ці-
ль.

Росиф Ярема.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

3 весілля на Закарпатті.

На весіллі 6 листопада в Нью-Йор-
ку зложили жертви на Карпатську
Україну по \$1: І. Крошак, І. Лалак,
А. Личак, М. Борачик, П. Маланкевич,
С. Кула, Г. Райнгард, П. С.; по 50
ц.: Марія Крошак, П. Симулак; по 25
ц.: І. Дума, Т. Матиша, М. Білий,
Д. Винник, Т. Яромич, В. Пилик, Т.
Іванів, С. Януш, Разом \$11, які пере-
слано через Об'єднання на призначе-
ну ціль.

П. С.

КЛІВЛЕНД, О.

На Карпатську Україну.

Гром. І. Попович переслав в ім'я
Протестантського Комітету \$55.12 на
Карпатську Україну. Всього прихо-
ду на згаданих протестантський вічу
було \$112.10. По відвітанні розпо-
діл на лютки, телеграми, тощо,
осталу суму вислали на призначену
ціль через Об'єднання.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На Рідну Школу.

Гр. В. Шеремети справила 29-го
жовтня ц. р. 25-літній ювілей свого
шлясального подружжя. В часі
забави гр. І. Карлаш закликав при-
сутніх приятелів і знайомих ювіла-
тів, щоб не забули і про потреби
Рідного Краю і зложили жертви на
Рідну Школу. Вслід за тим І. Бра-
тусь, В. Візничак, П. Масляк пішли
по збірку і збрали \$14. Жертвували
по \$2: В. Шеремета, В. Машівський;
по \$1: І. Карлаш, В. Васильшин, П.
Масляк; В. Візничак 85 ц.; по 50 ц.:
М. Попович, Я. Полівка, І. Братусь;
дрібними \$4.65. Гроші вислали через
Об'єднання.

В. Візничак.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На Карпатську Україну.

Парохія при українській кат. церк-
ві св. Володимира в Елізабеті жер-
твувала \$15 на Карпатську Україну.
О. П. Чаплинський жертвував від
себе \$5 на ту саму ціль. Гроші ви-
слано через Об'єднання.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На Карпатську Україну.

Степан Гладкий жертвував на Кар-
патську Україну \$5. Гроші переслав
через Об'єднання.

АСТОРІЯ, Н. Й.

На народні цілі.

В неділю, 13 листопада ц. р., від-
булось вінчання молодої українки
Ани Кук, дочки свідомих громадян,
Григорія й Олени Кук, з молодим
українцем Андрієм Маланчуком. З
тої нагоди родичі Г. і О. Кук жер-
твували від себе \$5 на визвольну
боротьбу України. Свідками родичів
пішли і молодята й жертували від
себе \$5 на ту саму ціль. Разом \$10
вислали через Об'єднання на призначе-
ну ціль.

СТРАКРАЄВІ, імпортовані
свіжі, лютні 85 ц. фунт.
на шпурках \$1.20 фунт, добрі \$1.35
фунт, самі шапочки \$1.75 фунт. Ви-
силаємо поштою С. О. D. 252.
RELIABLE MUSHROOM CO.,
94 Rivington St., New York City.

Д-р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чо-
ловіків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подорожнього спо-
дівства.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7697
Офісові години: рано від 10 до
12. Вечір від 6 до 8, а в неділю
рано від 10 до 12

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до
12. Вечір від 6 до 8, а в неділю
рано від 10 до 12

ВЗОРИ КАНВА, НІТКИ ДО
ВИШИВАННЯ Д. М.
С. І. СТЕПІНОВА-
НИ РІЧНІ.

UKRAINIAN BAZAAR,

170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ДАРОМ ПРОБА ЛІКУ НА
РЕВМАТИЗМ

Маємо знамениту методу на ревма-
тизм, котру ми радо випишемо ко-
жному читачеві цього часопису, ко-
рий напише по ній. Як він терпить від
болі в суглобах або як він чинить
поступки або запальні чутливі, як він
приходить з ревматизмом, як він
терпить біль при зміні погоди — ми
можемо допомогти йому. Ми даємо
тут нагоду поспробувати цю просту, деше-
ву методу, котра має да-
ти позитивні результати.
Ми радо випишемо вам ПОБУДОВАНУ
7 днів на ПРОБУ ДА-
РОМ, і як ви захочете
випробувати дайте нам
жесте не зробіть ні
невеликим коштом. Запрошуємо вас
уживати її в 7 днів даром, на ваш
кошт. Випишіть нам своє ім'я й а-
дресу якнайшорше на адресу: Rowe
Products Co., Dept. O-19, 2706 W.
Farwell Avenue, Chicago, Ill.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рішучості, як далеко поза
Ньюарком. Враз потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шир-
і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удербейкер
заряджує погребми по ціні та-
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ.

(74)

Та, не звертаючи уваги на
списи, що з усіх сторін спада-
ли в напрямку Тарзана, йому
таки вдалося видряпатись на
сам верх черепа ідола. А звід-
ти вже легко було далі-втікати.
Бо над головою ідола звисали
грубі галузі дерев. А Тарзан
на деревах був паном. Хоч од-
на рука була нездатна, то він
другою ахопився за галузь і
подався далі на дерево.

Знайшовшись високо на де-
реві, Тарзан почав з цілої си-
ли реготатися: „Ах, ви дурні!
Я думав, що ви набрали розу-
му, побачивши, що я можу за-
темнити сонце. Але ви дурні!
Ви думали, що мене можете
зранити списом. Я демон, ме-
не списа не вчепиться. А тепер
за вашу глупоту я вас страш-
но покараю. Так покараю,
що передо мною підє жаж з
роду в рід“.

Тарзан на хвилю замовчав.
Він слідував за вражінням,
яке викличув на дикунів його
слова. Він почув униз ахкан-
ня. Він розумів, що це викли-
кало на дикунів велике вра-
жіння. Тому він продовжував:
„Але я буду лагідний з вами і
прошу вам вашу глупоту, ко-
ли ви вчините негайно те, що
прикажу: Випустіть білих в'яз-
нів, бо вони під моєю опі-
кою“.

Тепер Тарзан замовчав і йо-
му серце легко билося з ожи-
дання, що на це відповідать
дикуни. Бо що він їм ім зро-
бити, якби вони відмовилися
вчинити його волю? Нічого-
сінько. Він був безсилий. Крім
того дикуни могли з переяку
поповнити якийсь жахливий
учинок. Вони могли на його о-
чак розшматувати білих в'яз-
нів, як вивоз його силі.